

JAWNIE (1641) *av*

jawnie (1546), **jawno** (82) [w tym: w funkcji orzecznika (65) – może *N sg n (praed)* od JAWNY], **[jewno]**, jawnie *a.* jawno (13); jawno *WrobŻółtGlab*, *RejKupSekl*, *LeovPrzepSamb*, *BiałKaz*, *ZapKości* (2), *CiekPotr*; jawnie : jawno *MetrKor* (1 : 3), *BielŻyw* (6 : 1), *GlabGad* (3 : 4), *MiechGlab* (2 : 1), *LibLeg* (1 : 5), *WrobŻółt* (2 : 1), *RejPs* (28 : 1), *RejKup* (17 : 1), *Diar* (1 : 1), *GliczKsiąż* (1 : 2), *GroicPorz* (11 : 2), *KrowObr* (62 : 2), *RejWiz* (33 : 1), *Leop* (10 : 1), *KochZuz* (2 : 1), *BibRadz* (33 : 1), *BielKron* (73 : 3), *Mącz* (56 : 6), *RejPos* (355 : 1), *KuczKat* (11 : 2), *WujJud* (25 : 1), *WujJudConf* (21 : 1), *BudBib* (12 : 6), *BudNT* (3 : 2), *ModrzBaz* (32 : 3), *Calag* (1 : 1), *SkarŻyw* (37 : 2), *ArtKanc* (9 : 1), *Calep* (13 : 3), (51 : 10), *SarnStat* (51 : 2), *SkarKaz* (9 : 3).

Wszystkie samogłoski jasne (w tym *w a 21 r.*, *w e 1 r.* błędne znakowanie).

comp i sup (12 + 1) (nå)jawni(e)j.

Sł stp, *Cn notuje*, *Linde XVII – XVIII w.*

1. *Otwarcie, w sposób widoczny dla każdego, publicznie, nie ukrywając; wyraźnie, głośno, w sposób oczywisty, jasno, niedwuznacznie; nie jako symbol, tajemnica, alegoria; palam Mącz, Calep, Calag, Cn; aperte, propalam Mącz, Calep, Cn; manifeste Mącz, Calag, Cn; evidenter, explanate Mącz, Calep; publice, vulgo Mącz, Cn; patenter Calep, Cn; directe, explieite BartBydg; enodate, facile, liquido, perspicue, plane, publicitus Mącz (1638) : Bo wždy on mnie iawnie ízkodził/ Íż iawnym nieprzyjacielem był. BierEz R4, G4, L4; A pán iezus iuż niechodzil iawnie miedzy żydy [non in palam ambulabat apud Iudaeos Vulg Ioann 11/54]/ ale ífedl do miałta Effraim/ ij przebywał tam z matuchną íwą miłóciwą OpecŻyw 69v, 46, 133; PatKaz III 134v; MetrKor 40/823; BartBydg 4, 42b, 243; GEbka morzka tę mocz ma/ íż iawnie wyúlfa FalZioł IV 59b; Rzeczí ktore íe odmądrich iawnie dzieią dobre íą. BielŻyw 169, 23, 165; GlabGad A5v; WróbŻółt 49/3, Q3v; WróbŻółtGlab A3; RejPs 29v, 119v, 131, 142v, 205v (9); yawnye tbego [Paweł] doífedl y okyem ílwem wydzyal yíz kozaczi [...] chodza bradzi dobirthky do Wálach LibLeg 11/134; LibMal 1550/151, 1554/193v; RejRozpr K2v; SeklWyzn 4v [2 r.], a2, a3v, c3, d2v (9); RejJóz F7v, Gv, H5; SeklKat X3, Y3v; RejKup i2, 8, k6, í5v, 6v (8); KromRozm I M4; MurzHist B2, C4; MurzNT 78v; KromRozm II v2; Diar 64; [Praca mowi do Świata] íawnie cie wydawa mowá/ Gniewałz íe o dobre íłowá BielKom D8; thu iawnie á nadobnie Prorok íwięty wymálował á wyítáwił obraz kościołá Bożego/ íákiem íe miał okázác w óstárzáłósci twoiey LubPs A4v, M4, R3v, T4, V3, Xv (11); KromRozm II í4; Pifarz ná żądanie Powodu będzíe zarázem iawnie czytał ich íwiádectwá. GroicPorz x3v, k [2 r.], o2, cc, hh2v; KrowObr 24v, 31v, 68v [2 r.], 117v, 222v (14); A thák moy miły brácie gdyż to káždy widzi/ íáko iawnie márnny íwiát ták wízytkimi ízydzi. RejWiz 124v, 23v, 106, 106v, 152, 189 (12); Leop Lev 19/17, Rom 2/28 [2 r.]; OrzList b2v, b4v, d2; KochZuz A3v, A5; ízczeńcie [...] by Słowik/ gniazdo íohie zwiólo/ A co vmie kiedy chce/ iawnie to odkryło. RejZwierz 56; rzecz thę/ która íię ták iawnie ítálá [manifesta facta est res]/ opowiedziano Krolowi Períkiemu BibRadz 2.Mach 1/33, *4, Ps 35 arg, Matth 1/1, Rom 2/28 [2 r.], Apoc 9/7 (10); OrzRozm Cv, C3v, D, I3v, P3v (11); Chcąc doíwiadczyć prawdy wíelzcżká/ [Tarwinijus] wezwał go przed Senat iawnie BielKron 102v, 44, 123, 158, 196, 265 (40); KochSat B2; Publice satisfacere, Nieco yáwnie odpokutowác Mącz 116b, 119d, 279a, 333b, 392b, 452b (20); OrzQuin C2, C3v, C4v, E2v, M4, O4v; Prot A2v; SarnUzn C2v,*

C5, D8v, H3v; *LeovPrzep* Fv; z miáftá Rzymfkyego kthore tu iáwnie Apofthoł wyłóżył [...] miáło powfthác wżytko złe *RejAp* 121v, 7v, 51 v, 80, 123, 171 (13); *GórnDworz* K8, T4, Ee4; *HistRzym* 9v; Pádáią gwiazdy/ to ieft ludzie náuczzeni/ [...] ktore Sálomon iáwnie zowie gwiazdami fwiátá tego. *RejPos* 6v, 2v, 57v, 104, 196, 275 (60); *BielSat* N4; *GrzegŚm* 13; *HistLan* Dv; *KuczbKat* 145, 205, 265, 320, 340; Anyoł z niebá iáwnie sfthápił *RejZwierc* 259, 56, 67v, 126v, 185v, 225 (21); *WujJud* 7, 110v, 135, 154, 173v (14); Iáwnie fie oświadcza Dawid w fpowiedzi fwoiey do Bogá mowiąc: Grzech moy obiáwiłem tobie *WujJudConf* 83, 34v, 125, 180v, 211v, 226; *RejPosRozpr* b3, c2; *RejPosWstaw* [41⁴]; V Lácinnikow lub v Rzymian iz też fłow przyczyniano/ á zwłafzcza gdy kto co z Greckiego ięzyka przekłádał/ iáwno z Cicerona y z Quintilianá. *BudBib* b4v, b2v, 4. *Esdr* 16/51, 1. *Mach* 11/12, 2. *Mach* 1/33; *BudNT Ioann* 11/54; *CzechRozm* A8, 252; *PaprPan* G3v, S2, Tv, Bb4, Gg3; *ModrzBaz* 19, 28v, 54, 65v, 130 (20); *SkarJedn* 184, 224, 247, 281, 321 (8); *KochOdpr* C3; *Calag* 179b, 370b; O pánie/ kiedyś iáwnie przed fwym ludem chodził/ [...] Twym ftráchem ziemiá drzáła *KochPs* 97, 43, 56, 61, 77, 168 (8); *SkarŻyw* 57, 86, 290, 310, 414 (23); Niewiém co lzéy/ czy w fmutku iáwnie żáłowác/ Czyli fye z przyrodzeniem gwałtem mocowác. *KochTr* 3; Podolfka ziemiá nigdy nie była ku Litwie [...] co iáwnie ieft opifano w Kronikách *StryjKron* 612, 145, 170, 457, 552, 652 (10); *CzechEp* 80, 98, 108, 211, 388; *NiemObr* 76, 110, 120, 150, 152 (11); *ReszPrz* 127; *WerKaz* 292, 295; Dziwym widział w záfnieniu: iáwnie mi fie zdáło/ Zem widział woýfka wielkie/ żwierz/ ptáftwá niemáło. *BielSen* 6; *BielSjem* 41; Kto więcéy fzuka/ iáwnie to znác dáie Sam ná fye/ że mu iefcze niedoftáie. *KochPieś* 5; *ArtKanc* Kllv, Lv; *GórnRozm* B4v; *KochWr* 20; *PaprUp* F4 [2 r.], 12; *ZawJeft* 40; *ActReg* 4; *Calep* 203b, 459b, 709h, 855a, 860b; *Phil* H, P4, Q2; *GrabowSet* V3v; *OrzJan* 11, 12, 89; *LatHar* 109, 172, 258, 261, 325 (8); *RybGęśli* C3v; náuká ksiąg zákazánych nie ieft wátpliwa/ ále iáwnie zła y fzkodliwa *WujNT* 712, 9, 174, 560, 653, 712 (22); 28; w Conftytuciách náfzych chcąc iáwnie poftępowác [*plane procedere*]/ fkázuiemy: áby żaden nie był pierwey powinien ku chowánium nowey wftáwy/ ażby była przez obwołanie w Królestwie obiáfnioná. *SarnStat* 50; TAKże wżyfcy fpólpomocnicy/ ktorzy pokonánemu iáwnie pomagáią/ máią bydż pozwáni ad banniendum *SarnStat* 499, 40, 492, 832, 1001, 1175 (10); *PowodPr* 39 [2 r.], 43; *SkarKaz* 157a, 610b; *CzahTr* B, C, Iv; Iz widząc/ wiedząc iáwnie/ dowiédz Iwéy niecnoty Nietáię/ nie pokrywam/ iáwnie złéy roboty. *GoslCast* 47, 32; *KlonWor* **v, 27, 30; *SzarczRyt* C3v.

jawnie przed kim, czym (35): *BierEz* E4v; Tefz iáwnie przed oblicznoścíá wfsego zebránia będe ofiárował fwiętemu ymieniowi twemu modlitwy moie *RejPs* 172; *LubPs* hhv; *GroicPorz* 12v, o; *KrowObr* A3v [2 r.], 106v; *RejWiz* 110v; *OrzList* e2; *RejZwierz* 24; *BibRadz* 2. *Cor* 5/10; *OrzRozm* E3; ieden mąż imieniem Zámbrý [...] iáwnie przed nimi przywiódł żonę Moábfká do namiotow *BielKron* 43, 125v, 209; *Mqcz* 51 lc, 452a; *RejPos* 200v; *RejZwierc* 9, 55v, 174, 268; *RejPosWstaw* [21³]; *BudBib* *Tob* 11/14; *ModrzBaz* 118v; *SkarŻyw* 292, 436; *WerKaz* 281; *LatHar* 730; *SarnStat* 642; *SkarKaz* 3b, 4a, 515a; HIPPIAS Filozof/ [...] chwalił fie iáwnie przed wżytkim zgromádzieniem ludzi *KlonFlis* A2.

jawnie przy kim, czym (7): Marćin z Opoczna śmiał [...] iáwnie przy wálzey M. mowíc *OrzList* f; *RejPos* 142; *ModrzBaz* 140v; *CzechEp* 94; Theopbanes iáwnie przy wlytkich dżiówki pytał *KochWz* 137; *PaprUp* F4; *WujNT* 827.

W przeciwstawieniach: »jawnie ... (po)tajemnie (44), skrycie (a. w skrytości) (10), po cichu (a. cicho) (5), pokątnie (a. w kącie a. z kąta) (5), w figurze (a. pod figurami) (3), zakrycie (2), z daleka, w domu, kryjomko, ze krza, w nocy, w obietnicach, obłudnie, osobno, pokryjomką, pod przykrywką, wstydliwie« (80): *OpecŻyw* 66, 109; *PatKaz* II 62; *My lepak* miało tych rzeczy [zacnych] mamy czuadołstwo, łakomstwo, iawnie potrzebę á nędze/ fkrycie lepak hojność *BielŻyw* 126; *MiechGlab* 65; *RejPs* 52, 121v; *SeklWyzn* c2; *SeklKat* 13, X; *BielKom* A, D2; *LubPs* aa4; *RejZwierz* 22b; *BibRadz Matth* 6/4, 6, 18, *Ioann* 7/10; *IErzyk* [...] był Luterowi wielkim nieprzyjacielem y náuce ie⁶⁰/ ták iáwnie iáko osobno *BielKron* 211v, 135v; *Mącz* 278b, 373d, 394d; *OrzQuin* K4v; *Toć* iest prawdá iz fie poożęło miefzać [około prawdy Pańskiej]/ ále z dáleká y s połtráchem á nie iáwnie. *RejAp* 166v, 109; *HistRzym* 9v; *RejPos* 12,16, 338; *GrzegŚm* 12; *Gorłzy* pochlebca á niżli Wilk w lefie/ Ten krádnie w nocy/ á ten iáwnie niefie. *RejZwierz* 217, 51, 95 [3 r.], 96, 98, 101v; wielkich ludzi ípráwy [...] nie idá pokątnie iedno iáwnie. *BielSpr* 47; *WujJud* 31v; *Także* też precz odrzucamy [...] wżyftki ktorzykolwiek powinności twoich/ bądź iáwnie/ bądź chytrze álbo táiemnie czynić fie zbraniáią. *WujJudConf* 215; *BudBib* 4.Esdr 14/25; *ModrzBaz* 65v; *SkarJedn* 265; *SkarŻyw* 483; á *Kazimierzá* albo iáwnie/ álbo ze krzá áby iáko mogąc zábili *StryjKron* 597, 557, 572; *CzechEp* 4, 417; *NiemObr* 22 [2 r.]; *ReszPrz* 128, 129; *GostGosp* 146; *LatHar* 588; *WujNT Ioann* 6/10, *Act* 16/37; *SarnStat* 202, 587, 704, 1070, 1103 (18); *PowodPr* 77; *SkarKaz* 117, 515a.

W porównaniach (5): *RejWiz* 112; á tu iuz iáwnie/ [...] ípadł ná nie Duch s. iáko grom *RejPos* 142; A niewiernemu wżytko iáwnie ták práwie iáko *Márcowy* fnieg táie. *RejPos* 240; *ModrzBaz* 74v; *Gniewoś* [...] mufiał pod láwą iáwnie głoífem wielkim iáko pies fzczekác *StryjKron* 482.

W charakterystycznych połączeniach: jawnie bluźnić (3), błądzić (2), boleć, brać, bronić (broniący) (4), by(wa)ć (16), chcieć, chlubić się, chować, chwalić się, cierpieć, czcić (uściony) (2), czuć, czytać (czytany) (12), deklarować, doczekać się, dojść (dochodzić) [czego] (3), domagać się, dopuszczać (dopuszczon) (3), doświadczony (2), dotknąć się (2), dotyczyć się, dowiedzieć się, dowodzić, doznać, dysputować, dziać się (dziewać się) (5), fałszować, figurować (2), gadać (2), ginąć, gniewać się, gwałcić, hańbić, iść (pojść) (5), kazać [= mówić] (2), kraść, kupować, lżyć (3), łgać (2), łupić, męczyć (2), mianować (2), mieszkać (mieszkający)(4), miewać, modlić się, mścić się (2), (na-, o-, s-, przy- wy)писаć (opisany) (27), napominać (napominany) (2), narzekać (2), nasłucha(wa)ć (2), (na)szydzić (się) (11), (na)uczyć (nauczać) (12), (na)z(y)wać (11), objaśnić (2), obiec(ow)ać (obiecany) (7), obłapi(a)ć (2), obrażać (obrażający)(3), (od)chodzić (przechadzać się) (7), (od-, po-, wy-, za)da- (wa)ć (się) (dany) (41), odeprzeć, oderwać się, odkryć (3), odpokutować, odpowiadać (odpowiedzieć) (2), odprawować (2), ofiarować, (o-, po)świadczyć ((p)oświadczae (się), oświadczony) (18), pochlebować, podjąć, (po-, s)karac ((s)karany) (15), (po)kry(wa)ć (2), (po)kusić (się) (2), pokutować (2), pomagać, (po-, s)palić (3), popisować się (2), poprawić, posiadać, posłać, postępować, potępi(a)ć (potępiony) (3), potwierdzać (twierdzić, utwierdzony) (3), pozwolić (2), prosić, przechowywać, przeda(wa)ć [= sprzedawać](3), przeklinać (2), przekładać (przełożyć) (3), przekonywać (2), prze(na)śladować (4), przestrzegać (2), przewodzić, przyjść (5), przymuszać (2), przypominać (4), przypowiadać (2), przysięgać (3), przytaczać, przywieść (2), puścić, pytać (się) (2), robić, rozeznąć, rozgrzeszyć, rozkaz(ow)ać (3), rozprawować (2), sadzić się (wysadzony) (2), sądzić (osądzony, rozsądzać) (5), schadzać się (3), skarżyć się (uskarżać

się) (2), służyć (usługować) (2), słynąć (3), sprawić (się) (sprawiony) (3), sprawować (sprawowan) (6), (s)przeciwi(a)ć się (11), sromocić (posromocąć) (4), stanąć [przed czym] (3), stawić się, stoi [= jest napisano] (4), strofować, szaleć, szerzyć, szkodzić (uszkodzony) (3), śmiać się [z kogo, czego] (3), śpiewać (5), (u)czynić (czyniony) (19), upominać (się) (4), ustawi(a)ć (2), używać (3), walczyć, wezwać (wzywać) (2), widać, wniść (2), wprowadzić, (ws)pomagać (5), wspominać (3), wstydzić się (zawstydzony) (2), wyłożyć (wykładać) (5), wymalować [= opisać] (3), (wy)niszczyć (2), wyrażon (wyrazić) (9), (wy)rozumieć (2), w(y)sławi(a)ć (osławić, osławion, rozślawić, rozślawion, wysławion) (9), wystawić (wystawiony) (2), wystąpić, wytykać, wyzwalać, wzgardzać (wzgardzić) (2), zabi(ja)ć (ubić, zabił) (8), zaka(zo)wać (2), zalecać, zdać się, (za)przec (się) (4), zdradzać, znaczyć się (naznaczony) (3), (z)naleźć (4), znamionować, zostawić (3), (z)stać się (3), zstąpić, zwyciężony, żalować, żenić się (2); jawnie dobry, przeciwny, szkodliwy, zły; dosyć jawnie (4).

Przysłowie: bibl. ktore [bierzma] nam iawnie [...] z oczu náleznych wyglądaią/ a nie ich nie baczymy RejZwierc 185.

Zwroty: »jawno czynić« = *podac do wiadomości; notum facere* JanPrzyw [szyk zmienny] (11): MetrKor 34/133, 61/222v; Iawno nych bedzie. ysz my thim nalcchim lyfthem yawno czynym. ysz przodkowie naschi [...] do [...] wuelkiego Xyąftwa Lythewfkiego wgoftzyne przyefzdzały. LibLeg 10/95, 6/77v, 158; Detego, Odkrywam. Metaph. obyawiam yawno czynię/ roslawiam. Mącz 442b, 235c, 452d; Calep 337a; Czynieimy iawno wlyztkim/ y koźdemu z ofobná SarnStat 941, 10.

»jawnie (do-, po-, u)znać« [szyk zmienny] (32): mizerni Zydowie mogli iawnie vznatz/ iijz był bog wierny/ gdy grzechy odpulfćzał. OpecŻyw 43v; GlabGad A4v; RejPs 52, 141, 153v; iefzcie się nigd nieurodził/ ktoryby na tem świecie iawniei poznal [...] ciężki gniew Boży [...] iako ia MurzHist P; LubPs N4, O2, X2, ee2v, gg4 (11); RejWiz 76, 78, 174; OrzRozm C2; OrzQuin K4v; GórnDworz I5; HistRzym 5v; RejPos 67, 186, 253, 282, 340; On ociec vbogi obaczywlyzy ono złe przyrodzenie iego [...] iawnie doznał czo mu o onym lynu iego praktykowali y powiedali RejZwierc 6, 65; CzahTr B2v.

»jawnie (o)baczyć« [szyk zmienny] (24): Bo ná myę złości przypadły iawnye to baczę lam LubPs K3, A3v, gg4v; KrowObr 86, 120v; Acz to iego poftawá iz rzkomo o wlyztki Stára fie/ ále więcey o fwoie pożytki. Wlyzscy to iawnie baczą RejWiz 74v; SienLek Vvv4; HistRzym 121v; RejPos 26, 135, 251v, 312v; RejPosWiecz² 93v; RejZwierc 82v; WujJudConf 84v, 151; RejPosWstaw 110v; CzechEp 150; PaprUp F4v; OrzJan 84; Nouitius iuris czterzy rzeczy ma tobie [...] fpifowác w ieden Libellulfz: aby to co z Regul ftátutowych náuczyl fie, iawnie in exemplis obaczył SarnStat 1301, 745, 1057; SzarzRyt D3.

»jawnie objawić« [szyk zmienny'] (7): RejPs 46v; Erytrea/ [...] iawnie Przyście y mękę Kryftufowę obiawila BielKron 132, 41; RejPos 29, 132; RejZwierc 184; Rácźze to dac Pánie [...] by fie twoia [...] wielmoźność iawnie obiawila. ArtKanc Lv.

»jawnie (ob-, po-, wy-, za)woł(yw)ać, (ob-, po-, wy)wołan, wołający« = *proclamare, publicare* Mącz [szyk zmienny] (66 : 7 : 1): BierEz E4v; RejPs 95v; ComCrac 20; SeklWyzn 4; Bom ya yawnie dal wywołac Iako fie kto miał sprawowac RejKup y4; GroicPorz iv; A w ten tzas Biskup W Florencyey iawnie kazał y wołal/ iz fie Antikryfth narodził KrowObr 30, 117v; RejWiz 124; BibRadz Esth 16/18; BielKron 35v, 99, 99v, 398v; Mącz 55c, 329b; SarnUzn H4; RejAp 80v, 102v, 109, 116, 149v

(8); *RejPos* 58, 71, 158v, 180, 310 (37); *MOnetá* áby była w íwey ziemi kowána/ A po wíszyftkim Kroleftwie íawnie obwołána. *BielSat* L4v [*idem BielSjem*], L4v; *RejZwierc* 184v, 186v; *CzechRozm* 81v; *ModrzBaz* 45v; *SkarŻyw* 310, 574; *BielSjem* 28; *WysKaz* 24; *SarnStat* 219, 757.

»jawnie ogłosić« (2): *LubPs* aa5; Bowiem Rycerz vcźciwy/ [...] íawnie íą [*wojnę*] ogłósi Będac w czým vkrzywdzony *KlonWor* 30.

»jawnie okazać (a. pokazać, a. ukazać) (się), okazan(a. ukazan)« = *in medium producere a. proferre, subiicere oculis, publicare, vulgo ostendere, facile apparet a. patet* *Mącz* [*szyk zmienny*] (232 : 2): *OpecŻyw* 131v, 180; Ale o tym może mowicz mało/ Wízak fie to nam íawnie okazało *KlerPow* 3; *BielŻyw* 144; *GlabGad* A2v, B6v; *MiechGlab* *ktv; *RejPs* 64, 96v, 138v, 144v, 219v (8); *RejKup* dd6v; *KromRozm I* C2v, e; *LubPs* K, O4v, Zv *marg*, aa2v, ii (13); *GroicPorz* o; Izali ten Mízał wáfz tego íawnie niepokázuie/ íz íię Pána Iezu Kryfthá Syná Bożego przyćie *KrowObr* 193v, 19v, 52, 105, 193, 224v (35); *RejWiz* 85, 112 [2 r.]; *RejZwierc* 15, 59; *BibRadz* *2v, *Ruth arg*, *Iob* 20/27, I 451 *marg*, 466 *marg*, *Eccli* 39/10, II 141 *marg*; *OrzRozm* A2v; *BielKron* 6, 35v, 135v, 195v, 337 (8); *KochZg* A4; *Mącz* 85c, 163a, 213b, 329b, 511 (8); *OrzQuin* Pv; *SarnUzn* C4v, E2v; *RejAp* 146, 161; *HistRzym* 50v; *RejPos* 3, 107v, 136, 324, 351 (57); *RejPosWiecz*² 91v; *BiałKat* 376; *HistLan* A3v, B3v; *KuczbKat* 30, 95, 100, 125, 215, 375; *RejZwierc* 101v, 184 [2 r.], 250v; *WujJud* 1v; íawnie fie to z pílmá pokázuie/ íz zá czáfow Apóftólfkich był prawdźiwy Kościoł *WujJudConf* 128, 63v, 87v, 150v, 155, 234v, 235; *RejPos* [21³], 41 v, [41³]v; Bo íeft íawnie pokazano íáko on był ozdobion mądrością *BudBib* 2.*Mach* 2/9, bv, I 132a *marg*, *Iudith* 9/15[19]; *BudNT przedm* a4; *CzechRozm* 19v, 195v; *PaprPan* Kv, Dd2v; *ModrzBaz* 80v, 115v; *SkarJedn* 26, 44; *KochDryas* A2v; *Oczko* 6v; *KochPs* 74, 141, 195; *StryjKron* 672; *CzechEp* *2v, 385; *NiemObr* 176; *ReszPrz* 68; *ArtKanc* 111, K17v; *BielRozm* 3; *PaprUp* L3; *LatHar* 377; *WujNT* 298, 301 *marg*, 365, 557, 1.*Rom* 10/20 (9); *WysKaz* 9, 14, 18, 29, 33, 37; *SarnStat* 121, 478, 792; *SkarKaz* 5b; Okaz íawnie moc íwoię Pánie niewiernikom/ Pomagáiąc nam ná nią íwoim flúżebnikom. *CzahTr* G4; *SkarKaz* 699b.

»jawnie (o)powiadać (a. (o)powiedać, a. (o)powie- dzieć), mowić (a. (wy)mawiać), powiedan (a. (o)powiedzian)« = *aperte narrare, proferre Mącz, praedicare Calep, publice dicere a. proponere Cn* [*szyk zmienny*] (157 : 58 : 4): powiedz nám íawnie [*dic nobis palam Vulg Ioann* 10/24]? íeftlis ty Kryftus *OpecŻyw* 65, 66, 75, 86; *PatKaz* II 62; *WróbŻólt* S7; *LibMal* 1543/70v, 1545/98; *RejJóz* M6; w íercách íwych rozmyflayćie/ ále íawnie nie nie mowcie *HistAl* L2v; *BielKom* A; *GliczKsiąż* B6; *LubPs* L2, T5 *marg*, dd3v; *GroicPorz* mv; *KrowObr* 23, 76v; *Leop Ruth* 4/6, 3.*Esdr* 9/54, 2.*Mach* 8/36, *Rom* 9/27, k. ZZ; *OrzList* dv, f; *BibRadz* I 44v *marg*, 138 *marg*, *Ioann* 7/13, 26, 10/24 (7); *OrzRozm* B3v, C3v, H3v; *BielKron* 125v, 183, 195v, 210v, 214, 460v; *KwiatKsiąż* Q3; *Mącz* 124a, 278d; *OrzQuin* B3, Hv, L, L3v, P3; *SarnUzn* C4v, H4; A też thu przyczynę opowieda zginienia złófnice they íawnie Duch święty *RejAp* 154v, 10v, 25v, 51 v, 139v, 146v (9); *HistRzym* 49v; *RejPos* 3, 14, 66v, 67, 228v (92); *BiałKat* 71; Za ítarych Ludźi pírwey nie wiele píłano/ Iedno co czyie było/ íawnie powiedźiano. *BielSat* Ev [*idem BielRozm*]; *GrzegŚm* [A2v]; *KuczbKat* 70 [2 r.]; *RejZwierc* 10, 83v, 184v, 256v; Bezá [...] Książę ono zacne Gwizáńfkie zdrádlíwie zámordował/ íáko mu to Klaudíus íawnie wymawia *WujJud* 13v, 90, 250; *WujJudConf* 42v, 46, 47, 58v; *BudBib Dan* 12/7, 4.*Esdr* 14/6, 25; *BudNT Ioann* 7/13; *CzechRozm* 146v; A niehcę o tym ízeptáć ále powiem íawnie *PaprPan* Q4v, Z2, Z3v;

ModrzBaz 140v, 144v; *SkarJedn* 265, 282, 290; *SkarŻyw* 68, 292, 328, 373; *StryjKron* 692; *CzechEp* 90, 220, 246, 350; *KochPhaen* 5; *ReszPrz* 184; *BielRozm* 34; *Paprup* F4 [3 r.], L4v; *Calep* 203b, 831b; *OrzJan* 75; *LatHar* 109, 203, 377, 730; *WujNT Ioann* 6/13, 7/26, 10/24, 11/14, 1.Tim 4/1 (8); *WysKaz* 19, 36; *SarnStat* 642; *SkarKaz* 635b; *CzahTr* C4v, G2v.

»jawnie oznajmi(a)ć (a. oznajmować), oznajmiony« = *in medium vocare Mącz* (11 : 1): Prorok [...] iawnie oznajmił [prawy ktore lie dziać miály w [prze]lądowaniu páná náłlego *RejPs* 100; *BibRadz* *3v; *Mącz* 329b, 504b; *LeovPrzep* G2; *RejPos* 17v, 159, 269v; Nie zdrogiby było [...] gdyby imioná ich wřzytkim iawnie były oznajmione ábo obwołáne [*publice nomina eorum proponi potestatemque fieri cuiuis exponendi*] *ModrzBaz* 45v, 46; *CzechEp* 349; *WujNT Ioann* 16/25.

»jawnie (do, -na-, przy)patrzyć (się) (a. upatrować)« [*szyk zmienny*] (10): Ná zginyenye ludzi złych yáwnye pátrzyć będzysz. *LubPs* K2v, gg5v; *RejAp* E3, 3v, 113v; A tu lie iuz káždy iawnie á iánie przypátrzyć może/ co to iest zá kroleństwo tego Páná a zbáwicielá náłzego *RejPos* 313, 160, 166v, 222, 290.

»jawnie prorokować, przepowiedzieć« (3 : 1): [*Chrystus*] iawnie przepowiedziál o fwé śmierci. *OpecŻyw* 98; fiedzác [...] przed oblicznością Grekow náń pátrzących [*Anektanabus*] iawnie prorokował. *HistAl* A2; *RejPos* 35v, 344v.

»jawnie rzec, rzeczony« = *aperte a. liquido a. publice dicere Mącz* [*szyk zmienny*] (7 : 2): *OpecŻyw* 67, 82v; *Somma*, Latine cavillum, Wřzcipliwe słowo/ nieyáwnie ále pod przikriwká rzeczone *Mącz* 373d, 195b, 278d, 329c; *RejPos* 284; *SkarŻyw* 546; *Symeon* [...] Chwałác Bogá, rzekł iawnie/ Iuz puść w pokoiu Pánie/ służebniká śwego *ArtKanc* C9v.

»jawnie (u)słyszeć (a.) słyhać, słyhany« [*szyk zmienny*] (44 : 1): *BierEz* F; Ná ten czás ty rośprawy y między pogány/ iáwnye od wřzytkich fámymch bywály ślychany *LubPs* cc5v, R5v, dd6v; *Mącz* 395b; Bo y wřzyfcy Prorocy co iáwnie ślycháli/ Głófy s tey wielmożności ftráchem pomdlewáli. *RejAp* AA5v, AA2v, 139, 153; *RejPos* 106v, 112, 117, 230, 341 (29); *RejZwierc* 184, 255v, 259v; W tych fłowiech iáwnie ślyłzimy/ iż duch Boży ftrófuie/ táki zápálczywy pośtepek X.P. *NiemObr* 18, 38, 77; *SkarKaz* 117a.

»uźrzeć jawnie« (4): *PatKaz* II 58v; Poźrzy potym w źwierciádło álbo w iáfná wodę/ Wnet tám wřrzyłz by iáwnie wřzytkę fwą ośobę. *RejWiz* 112; Poźrzy ná ktore miáło chcełz/ [...] ná ktory dom ábo fstan chcełz/ wřrzyłz to iáwnie á iáwnie oczýmá fwemi *RejPos* 239v; *SkarŻyw* 70.

»jawnie widzieć (a. widać), oglądać« [*szyk zmienny*] (92 : 8): *GlabGad* F; *RejKup* q4, v5v; *LubPs* Mv, V, V4v, V6v; *KrowObr* A, 140, 157, 227; Wřzák iáwnie w káżdym widałz kiedy łeb záleie/ Ieśli lepiej niż dzikie źwirzę nie fzáleie. *RejWiz* 30, 28v, 86, 151v, 171, Cc5v (10); *BibRadz Sap* 16/18; oglądałz tho iáwnie/ że wy tákiew Exekucyey nie chcecie iákom iá teraz wyłóżył *OrzRozm* B3, C, M2v; *OrzQuin* E4, L2, P3, V, Z4 (7); *Prot* A2, B4; *RejAp* E3, AA3, 25v, 149, 196 (9); Czáfy lie mieniá/ co iuz iáwnie widziemy. *HistRzym* 50v, 51; *RejPos* 36v, 101v, 121, 240, 313v (37); *RejZwierc* 38v, 49, 82v, 119, 261v (10); *WujJudConf* 126v; *BudBib* 4.Esdr 14/3; *SkarŻyw* 483; *CzechEp* 185; *NiemObr* 76; *ArtKanc* L11, P18; *WujNT Act* 10/3; [powyeczcies wy nam, aczescie tho gewno widziely Jesussa *SprChęd* 131.]

»jawnie wiedzieć« [szyk zmienny] (18): *RejKup* b5v, z2; Iż o tym wżycy iawnie y wiedzą y widzą/ A wżdy prawie ná poły tak tym łobie łzydzą. *RejWiz* 171, 123; *RejAp* 51v, 144v, 154v; iawnie wiemy wżytki dekretá ktore łą mocnie wydáne na złościwego [...] człowieká *RejPos* 333, 104, 176, 209v, 275, 335 (9); *ArtKanc* S7; Niewiedziála o nim tak iawnie Synágogá/ áni Moyzełz tego im nie obiáwił/ áby Bog Bogá rodził *SkarKaz* 486b.

»jawnie (na świat) wyda(wa)ć, wydan, publikować, pismem wystawić« = o ksiązkach, pismach, publikacjach; *publicare* *Mącz* (3 : 3 : 2 :1): rozne piłania w thákowych rzeczách bywáią/ zwłáfczá v tych ktorzy iawnie na śwát [!] piłmá fwoie wydawáią *BielKron* 334, 337v; *Mącz* 329b; *RejAp* 124; *RejPos* 179, 354; *RejZwierc* 8v; tymże obyczáiem maią bydź karáni wżycy [...] którzyby lifty [...] iawnie y táiemnie publikowáli [*palam et privatim*] *SarnStat* 194, 924.

»jawnie wypełnić się« [szyk zmienny] (5): Co łie to wżytko iawnie wypełniło zá cię o nędzniku *RejPos* 179, 2, 160, 235v; *RejZwierc* 184v.

»jawnie (wy-, ze)zna(wa)ć« = *profiteri* *Mącz*, *Calep* [szyk zmienny] (67): *RejPs* 52, 74v, 144v; iawnie wyznawam/ y tak trzymam/ o wieczery pańkiei/ [...] yako on łam vłtawić raczył *SeklWyzn* d4; *ZapWar* 1548 nr 2667 [2 r.], 1549 nr 2662, 1550 nr 2676; *RejKup* Ddv; *MurzHist* Tv; *KromRozm* III 02; Thu narod Izráelłki mułi zeznáć yáwnye / Y potomłtwo Aaron opowye to łpráwnye *LubPs* aa3, E2v, Y4v, aa4, cc4 (8); *GroicPorz* 12v; *KrowObr* A3v [2 r.], B2; *Leop Ioann* 9 arg; *UstPraw* A2v; *BibRadz* I 90v marg; *BielKron* 202v; *KwiatKsiąz* B3; *Mącz* 119d; Ia o łobie to wam powiádam/ y iawnie wyznawam/ żem łeft pełny rołpáczy wielkiéy *OrzQuin* Y4v; *RejAp* 25v; *RejPos* 81, 88v, 152v, 206; *BiałKat* 266; *RejZwierc* 235, 258v; *WujJud* 73v, 123v, 158, 175v; *BudBib* Tob 11/14; *CzechRozm* 90: Ten wżytko iawnie wyznał *PaprPan* Gg2; *KarnNap* B4v; *KochPs* 26; *SkarŻyw* 572; *StryjKron* 482; *NiemObr* 145; *ReszList* 177; *Calep* 855a; *WujNT* 43, 563, 693; SToiác oblicznie przed łádem łzláchetny N. zdrowy ná vmýłe y ná cíele/ iawnie przez wyznánié łwe wyznał *SarnStat* 1250, 637, 684, 1079, 1252 (11); *CzahTr* B3v.

»jawnie (z)grzeszyć, grzeszący« [szyk zmienny] (7 : 2): *SeklWyzn* A2v, d2; *RejJóz* E8v; *SeklKat* X; iawnie tham grzełá gdzie pią *RejKup* n6; *MurzHist* H2; Piłzą niektorzy Dawidá we trzech rzeczách iawnie zgrzełzyć. *BielKron* 73; z Chrzełcijány iawnie grzełzácymi/ [...] żadney łpołeczności [*apostól*] wiernym nie dopułzcza *WujNT* 589, 1. *Cor* 5 arg.

»jawnie zjawić się« (1): Bog Ociec [...] potwirdził mocnie/ [...] iż go [*Syna*] zefłác miał iż łie iawnie zyáwił *RejPos* 151.

Szeregi: »jawnie (śmiele) (a, i) bezpiecznie« (3): *Plane et aperte*, iawnie/ Bepięcznie. *Mącz* 303a; NYkodem [...] iż był zacny/ nie łmiał iawnie á bepięcznie okázác łie w tym *RejPos* 152; *CzechRozm* 81v.

»jawnie, (i) we dniu« (2): *CHcemy/ áby* Zydowie konie [...] mogli brác w załtáwę/ ále iawnie we dniu [*manifeste et in die*] *SarnStat* 257, 257.

»jawnie i po domiech« (2): *NiemObr* 86; iákom nie opułcił nie pożytecznego/ żebych wam oznaymić nie miał/ y náuczyc was iawnie y po domiech [*publice et per domos*] *WujNT* Act 20/20.

»jawnie, (a, i) głośno (a. głośnie, a. głosem)« [szyk 11 : 2] (13): Vstaviwssy ssye przeth sándem varssewskiem vrodzona Anna Lesczynska [...] yawnye y glosnye vyznawa ze rancıy za Męńza swego

ZapWar 1549 nr 2662, 1548 nr 2667 [2 r.], 1550 nr 2676; *BibRadz Matth* 10/27; *Mącz* 278d; A tu ná nas iáko fłyżymy iáwnie á głośno Duch fwięty woła *RejAp* 116; *RejPos* 157, 324v; *RejZwierc* 83v; *CzechRozm* 18v; *BielSjem* 9; [*Pan Bog*] iáwnie cię głośem fwym wabi na to/ co czynić maż *OrzJan* 108.

»jawnie, a (i) jaśnie« [szyk 89 : 16] (105): *SeklKat* L2; iż iáwnie á iáśnie káždy tho do liebie znáć á obáczyć może/ że [...] ty nie vleczóne wrzody nósi w nędznym cíele twoim. *LubPs* A3v, A2, A4, N2v, X6v; *BibRadz Rut arg*; *Mącz* 249a, 278d, 303a, b, 406b, 494d; *OrzQuin* Aa2; *RejAp* llv, 45v, 80v, 155, 191v, AA3 (14); iáko o tym Ewányelie fwiádczą/ iuż iáwniey/ iáfniey Duch s. możności fwe okázowác raczył *RejPos* 142, 36, 159v, 260, 340, 356v (55); *RejPosWiecz*² 93, 95; *RejZwierc* 5, 38v, 101v, 184v, 258v (10); *WujJud* 79v; *RejPosRozpr* c2; *RejPosWstaw* 110v; *GórnRozm* K4; *Calep* 377a, 394a, 746b, 761b; [*Dyjonizyjus*] dáie świádectwo kościołowi y wierze Kátholickiey przeciw haeretykom ták iáśnie y iáwnie/ iż przeciwnicy vćieczki infzey nie máią *WujNT* 471, 299 [*Ponadto przy innym szeregu 1 r.*].

»jawnie a jawnie« (4): vřrzysz áno y lám y potomftwo iego [*niewiernego*] potym iáwnie á iáwnie fie w niwecz obroćić muśi *RejPos* 240; ábyś nie wiedzyał woley Páná fwoiego/ gdyż iáwnie á iáwnie vřtáwicznie kołácą fłowá iego do vřzu twoich? *RejPos* 346, 189v, 239v.

»jawnie i na każdym mieřcu« (1): áby káždy zofobná był nápominan/ Páná nářzego Iezufá [...] bez [...] boiáźni/ iáwnie y ná káždym mieřcu wyznáwác *BiałKat* 266.

»jawnie a nieomylnie« (1): o ktorým [*królestwie*] nam tu ten fwięty pofeł twoy iáwnie á nieomylnie opowiedác raczy. *RejPos* 273v.

»w obec, jawnie« (1): káždemu fię dobrze záchowywáli/ ták káždemu zofobná/ iáko y wřzytkim w obec iáwnie. *ModrzBaz* 74v.

»jawnie i oblicznie« [szyk 1 : 1] (2): także tu [*w Nowym Testamencie*] widziány nie był wedle bořtwá/ iáko y ondzie iáwnie y oblicznie? *CzechEp* 185, 184.

»jawnie a oczywiřcie« (3): [*modlitwy*] iáwnie á oczywiřcie záwřdy bywály wyřłuchawány przed Máyeřtatem Pána tego. *RejPos* 202, 150v, 230 [*Ponadto przy innym szeregu 1 r.*]

»jawnie a odkrycie« (1): [*Jan řw.*] práwie iuż iáwnie á odkrycie o nim powiedziáł/ iřci iuż ieft/ á tu iuż řtoi miedzy wámi *RejPos* 12.

»jawnie, (a, i) na oko (a. (przed) oczyma, a. w oczy, a. w oczach)« [szyk 19 : 6] (25): *RejJóz* C6v; *LubPs* A4; *KrowObr* A; *RejWiz* 110v, 151 v; *RejZwierc* 59; Kroleřtvo Polřkie/ iákoby iáki dom przed oczymá memi iáwnie klinem pořtáwił *OrzRozm* E3; *RejAp* 133; *RejPos* 200v, 204, 230, 239, 239v, 352v; iáwnie á práwie ná oko widzimy/ że zá odmiennořciá cřářow [...] dziwnieyřzy ludzie nářtawáią *RejZwierc* A3, 9, 268; *PaprPan* Dd2v; řzedł do niego řwięty Antoni/ y iáwnie mu w oczy rzekł *Skarřyw* 546, 273; *NiemObr* 22; *ArtKanc* lll; *PaprUp* F4; *WysKaz* 14; *SkarKaz* 5b.

»jawnie, (i) otworzyřcie (a. otworznie, a. otworzysto)« [szyk 6 : 2] (8): *BartBydg* 54, 244; Prorocy iáwniey y otworzyřciey o Kořćiele/ niř o Panu Chriřtuřie mowili *KuczbKat* 70; iákoř to bacząc iáwnie y otworzyřcie [...] lám řzátan/ iż mocnieyřzy ná deń przyřzedł [...] vpadáł przed nim *CzechEp* 150, 350; *Calep* 80a; *LatHar* 376, 588.

»jawien, (prawie) palcem« [szyk 6 : 2] (8): bo łámá rzecz iálnie woła á wykłáda/ iż to iest łczyra prawdá/ [...] iż łie tego ledwe káždy iáwnie pálcem dotknáć nie może. *RejAp* 80v; *Ktoregóć* [...] iáwnie on głos wołáiącego ná pułczy [...] práwie pálcem vkazał *RejPos* 180, 9, 10v, 11, 103, 158v, 274v.

»jawnie a (i) pewnie« [szyk 2 : 2] (4): *RejPos* 196v, 220, 247; á zbáwićiel twoy tak pewnie y tak iáwnie/ łáłkę y żywot wieczny przypísał iedney ofobie *LatHar* 189.

»jawnie, bez pokryctwa« (1): Co [...] wiernie y iáwnie bez wízelákiego pokryctwá/ y brákowánia ofob/ Apoštołowie odpráwowáli *NiemObr* 90.

»jawnie, (a) pospolicie« [szyk 1 : 1] (2): gdzie kolwiek ten edykt á Wyrok Krolewłki przynyefiono/ thám pogáni iáwnie á połpolicie łtroili wefela z rádością *Leop* 3.*Mach* 4/1; *Mącz* 329c.

»jawnie, na (a. środ) rynku« [szyk 2 : 2] (4): *BielŻyw* 69; [*Tarkwinijus*] kazał łyná łwoiego [...] iáwnie środ rynku miotłámi vbić *BielKron* 104; żadnych rzeczy nie kupowác pokátnie/ iedno iáwnie ná rynku *GostGosp* 146, 142.

»jawnie i swowolnie« [szyk 1 : 1] (2): łą iawni czvdzołóznicy/ mężobocze/ Lifniczy/ [...] ył łwowlonie y iawnie grzełzá/ a kołcioł boży z garłzáią. *SeklWyzn* d2v; *OrzList* d4.

»jawnie, szczyrze« (1): Com wízytko do tego końcá prowadził: áby ludzie [...] vdáli łię do łpráwiedliwych y včźciwych drog y obyczáíow łzukánia żywności/ iáwnie/ łczyrze/ niefortylnie y bez łzkody ludzkiej *KlonWor ded* **2.

»jawnie a szyroce« (2): łłowá kthore połzły z vłt Duchá łwiętego [...] prawdziwemi dekrety Páńłkami łą iáwnie á łzyroce łwiátu obwołáne y vtwordzone. *RejAp* 191; *RejPos* 338.

»jawnie, (wszemu) łwiátu (a. przed (wszystkim) łwiátem, a. na łwiat, a. po wšytkiemu łwiátu)« [szyk 13 : 2] (15): Páwle tobie yełt łwiádomo łáko to yełt rozłlawiono łáwnie powlytkymu łwiátu. *RejKup* y8; *KrowObr* A3v, 106v; *BibRadz Ioann* 18/20; *BielKron* 333v, 334; Vulgo occidi, Yáwnie przed włzem łwiátem być zábit. *Mącz* 511c; ktore [*postępkí*] łie iuż iáwnie łwyátu pokazały *RejAp* 146; *RejPos* 113v, 222, 266v, 320v; *LatHar* 730; *WujNT Ioann* 18/20; *SkarKaz* 4a.

»jawnie, po ulicach« (1): [*Rzymianie*] łpráwowáli [...] niewlytdliwe rzeczy [...] iáwnie po vlicach ku íey [*Flory*] chwale á pámiátce *BielKron* 24v.

»jawnie, (a) widomie« (2): *Mącz* 278d; iáwnogrzełznicy łą/ ktorzy iáwnie/ á widomie/ á bez włzego wlytdu [...] y Páná łwego/ y bliźniego iáwnie obrażáią. *RejPos* 166v.

»bez wštydu, (a) jawnie« [szyk 3 : 1] (4): Zony Litewłkie [...] pierwey bez włzego wlytdu iáwnie od mężow vłthępowály *BielKron* 437, 10v; *RejPos* 200v; káždy rzeczám łwym/ á łnadż y bez wlytdu á iáwnie/ łolgowác mułi. *RejZwierc* [193]v [*Ponadto przy innym szeregu* 1 r.].

»jawnie, wszędzie (a. zewszád)« (2): Vulgo ostendere, Yáwnie włzędzie y tu y owdzie vkázowác. *Mącz* 511c; *RejZwierc* 250v.

»jawnie, (przed) wšzem(i) (a. przed ludźmi, a. ludziom, a. káždemu, a. przy wšytkich)« [szyk 25 : 2] (27): *MetrKor* 34/133; *BierEz* E4v; Bo mnie nielza iedno włłem iáwnie wywoływác łobredzieyłtwo íego *RejPs* 95v; *RejWiz* 124; *Leop* 3.*Esdr* 9/54; *RejZwierc* 24; Alexánder [...] mowíł iáwnie przed wlytkimi *BielKron* 125v, 183, 195v, 209, 210v, 443v; *Mącz* 235c, 452d; *RejPos* 251v, 293, 351 [2

r.]; *RejZwierc* 55v; *BudBib Tob* 11/14; *SkarŻyw* 292, 436; *KochWz* 137; *SarnStat* 10, 941; ci [...] fię w więzieniu zabiłią/ aby iawnie przed ludźmi zawłtydzeni nie byli. *SkarKaz* 3b, 515a.

a. *W funkcji orzecznika: wiadomo; constat, notum esse, perspicuum est Mącz; constat, liquet Calep* [w tym: *komu* (40); *jawno* (to) *jest, (nie) było, (niech) będzie* (51)] (65) : *BielŻyw* 73; chciey fię dowiadować tego, Czo tilko łamym wczonym ielt iawno. *GlabGad* A3v; *RejPs* 66v; I iakimem prziaczielem Iemu byla iawno wielim. *RejKup* d5; *RejKupSekl* a2v; *GroicPorz* q4; *BielKron* 108; *Mącz* 418b; Co Kryftus wziawiał dawno/ dziś iego połłowie. Dayże pokoy/ włzak iawnno. ó mili ołłowie. *LeovPrzepSamb* b4; *BudBib* 1.Reg 22/13, *Ierem* 25/18; *ModrzBaz* 115; *Calep* 249b, 607b; *WujNT* 387, *Act* 2/14; *SkarKaz* 352b; Bo co tylko Rzymfkim było Włzam iawnno: teraz wiedzą Co nád Báltfkim morzem siedzą. *CiekPotr*)?(4).

Ze zdaniem dopełnieniowym [w tym: *komu, czemu* (17); *iż* (13), *że* (11), *jako* (4), *co* (1), *jesli* (1), *jaki* (1)] (31): *MetrKor* 26/62; *GlabGad* A5; iawno ielt iż oni Gotowie [...] łobie imiona Ołłrogotow [...] przywławczaią *MiechGlab* 38; *LibLeg* 7/99v, 10/95; *GroicPorz* 14; *KrowObr* 200; Iawnno tobie/ że mię ci zli ludzye pomawiłią *KochZuz* A4v; *BielKron* 211; *KuczKat* 210, 425; *WujJud* 168; *BudBib* *Ioel* 2/29, *Bar* 5/49; *BiałKaz* C4v; *BudNT przedm* c7; *ModrzBaz* 88, 125; *SkarŻyw* 93, 422; *ZapKości* 1582/27v; *ArtKanc* F14; Niechżeć wam tedy iawnno będzie [Notum ergo sit vobis]; iżeć Pogánom połłane ielt to zbawienie *WujNT Act* 28/28, s. 390, *Act* 4/10, 13/38, 28/22, *Gal* 3/11 (7); *SkarKaz* 455b, 635b.

W przeciwstawieniu: »jawnno ... skrycie« (1): aby to było polłkiemu iązikowi [!] iawnno Czo [...] łacinnici łkricie napifali *GlabGad* A3.

Frazy: »wszem (a. wszystkim), káždemu (jest itp.) jawnno« [szyk zmienny] (14 : 7): to káždemu iawnno nie zda mi fię potrzeba tu wyłlawiac. *WróbŻoltGlab* A3; *LibLeg* 7/99v; *Diar* 43; *GliczKsiqż* B6, D8v; włztykim to ielt iawnno/ iż czáłem [...] Sędzia niewie kogo pierwey łłuchác ma *GroicPorz* 14; *RejWiz* 141; *BibRadz Act* 1/19; *BielKron* 211, 338; *Mącz* 406b; *WujJudConf* 242; *BudBib* *Bar* 5/48; *BiałKaz* C4v; włzem iawnno/ że to mieyłce y teraz ták ielt w Łáćinłkich księgach/ iako ie od Páwłá być nápiłłane łwiadczy Tertullian. *BudNT przedm* c4; *ModrzBaz* 88, 125; *ZapKości* 1582/28; *WujNT* 390, *Act* 1/19, 4/10.

»jawnno (jest) wszystkimu (a. wszemu) łwiatu« [szyk zmienny] (3): Iawnno ielt włztyłkiemu łwiatu/ iáko połłte ludzi od kielichá odłłtazacie y odpychacie *KrowObr* 200, 227; *Mącz* 195b.

Szereg: »jasno a jawnno« (1): Włłłakoż iednák zwiáłłtuję thobie co iáłno á iawnno ielt [quod expressum est] w piłłmie prawdy *Leop Dan* 10/21.

a. *Oficjalnie, urzędowo, legalnie; publice Mącz, ModrzBaz; legitime BartBydg; publicitus JanStat* (13) : *BartBydg* 245b; Venire sub hasta, Yawnno przedawác tákowe ymienie. *Mącz* 153c; Publice Iawnnie z łpołpolitego skárbu. *Mącz* 329b; ná łmym Powłłzechnym Synodzie (gdzie obrázow wżywanie iawnnie potwierdzono) dekret wydano *WujJud* 45; ktory [oblubieniec] domowá namowá zmiękczyć łercá iey nie mogác/ iawnnie iá iako Sędzia/ do łwey Stolicy łádowej przywieść rołłkazał. *SkarŻyw* 151; [takowy] ma byđż w wiedzion y wwiázany w tákowe imienie nábyte iawnnie/ aby žadnému nie byłá táiemna nowého páná w onym imieniu połłsełsia *SarnStat* 1166, 179.

Zwroty: »jawnie postanowiony, ustawiany« (2 : 1): *BielKron* 228v; W wielu mieściech bywają nierządne domy iawnie poştánowane [*publice constituta*] *ModrzBaz* 53v, 96.

»jawnie wzdać u ksiąg« (1): *mancipio dare, iawnie wzdać v xiąg/ zapifem y zakładem to vtwardzić. Mqcz* 206a.

Wyrażenie:»jawnie od (z) urzędu« (3): *KTo łobie Rzeczniká iawnie od Vrzędu vproşi/ iuz łam przed Sądem mowić nie ma GroicPorz* e2v; Niech też będą prawem zágrániczone powinności wŕzytkich vrzędnikow/ [...] *Aby ná każdy rok iawnie [publice] z vrzędu trzymánego liczbę czynili ModrzBaz* 76, 96.

2. Na otwartej przestrzeni, pod gołym niebem (1) :

W przeciwstawieniu: »jawnie ... w domu, pod dachem« (1): *Subdiales colummnae, Słupy yawnie łtoyące nie w domu áni gdzie pod dáchem Mqcz* 84c.

3. Na jawie, w rzeczywistości, nie we śnie (2) :

W przeciwstawieniach: »jawnie ... przez sen, we śpiączki« (2): *Chociaż máłe vrody ále dofyć síły/ Nie wełpiączki iuz mi wierz iawnieby go bili. PaprPan* P4; *SkarŻyw* 251.

Zwrot: »jawnie się ukazować« (1): *A czarći iuzł nie przez sen ále iawnie mu fię vkázowáli / gniew łwoy okrutny pokázuiąc SkarŻyw* 251.

Cf NIEJAWNIE

Synonimy: nietajemnie.